

Mottagare
Socialnämnden

Remiss. Handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2029

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner yttrandet avseende Remiss. Handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2029 och sänder det vidare till regionstyrelsen

---

Sammanfattning

Bakgrund

Handlingsplanen ska vara vägledande när Region Gotland i översiktsplanering och annan planering tillämpar och bedömer det allmänna intresset i 2 kap 3 § 5 pkt. Plan- och bygglagen (PBL), det vill säga bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

3 § Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja: 5 pkt. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Planering för bostadsförsörjning handlar om att analysera och bedöma vilka förändringar som behövs i bostadsbeståndet till följd av hur kraven och önskemålen från befolkningen förväntas utvecklas. Ett gediget underlag är avgörande för kvaliteten i planeringen. Att följa och analysera hur befolkningen och dess behov förändras över tid är en nyckelfråga och med höga ambitioner och bra planering kan bostadsbyggandet bidra till att många viktiga mål i samhällsplaneringen uppnås.

Region Gotland driver frågan om bostadsförsörjning intensivt i flera sammanhang och viljeinriktningar avseende bostadsförsörjningen finns i ett antal program och planer, fördjupade översiktsplaner, exploateringsplan, socialförvaltningens bostadsförsörjningsplaner för äldre och personer med funktionsnedsättning. Det är grundläggande att bostadsförsörjningsperspektivet, så som det beskrivs i denna handlingsplan, beaktas i övriga processer kopplade till samhällsplanering och utveckling.

Den modell som Region Gotland arbetar med gällande bostadsförsörjning består av en handlingsplan och en lägesrapport. Dessa ska uppdateras enligt följande:

- Handlingsplan 2026 – 2029, uppdateras varje mandatperiod.

- Lägesrapport, årlig uppdatering sker under första halvåret.

Region Gotland kommer i lägesrapporten ta upp aktuella analyser av bostadsmarknaden, utveckling inom bostadsbyggande och detaljplaner med mera. Det kommer att innebära att handlingsplanen hålls uppdaterad och aktuell under hela perioden 2026 - 2029. Regionstyrelseförvaltningen ansvarar för att följa upp åtgärdernas måluppfyllelse årligen och att informera regionstyrelsen om resultaten.

Alla kommuner skall ha en handlingsplan för bostadsförsörjning enligt lag som skall uppdateras varje mandatperiod. För Gotland kommer den nya Handlingsplanen följa de nya bestämmelser som trätt i kraft i mars 2025.

Bostadsförsörjning består av många delar och en stor del är planprocesser och nyproduktion av bostäder samt statistik kring befolkningsutveckling. För att Handlingsplanen skall vara aktuell så presenterar Gotland en lägesrapport (del 2 av Handlingsplanen) som uppdateras årligen (första halvåret), när statistiken för föregående år blivit känd. Lägesrapporten syftar dels till att följa upp Handlingsplan för bostadsförsörjning och dels till att planera och göra prognoser för förändringar i bostadsbeståndet för de kommande fyra åren.

Kopplingar till andra planer och styrdokument

Handlingsplanen för bostadsförsörjning redovisar Gotlands behov, mål och prioriterade områden med åtgärder för bostadsförsörjningen, denna uppdateras varje mandatperiod och i samband med detta görs en utvärdering av måluppfyllelsen. Region Gotlands huvudsakliga roll i bostadsförsörjningsarbetet är att skapa goda förutsättningar för tillkomsten av bostäder. Detta dokument har kopplingar till följande planer och styrdokument:

- Regional utvecklingsstrategi
- Plan för särskilt boende för äldre, Socialnämnden.
- Plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar.
- Översiktsplan Gotland 2040
- VA-plan för Region Gotland
- Lokalförsörjningsplan

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen vill lämna följande synpunkter:

Prioriteringar i planen

Socialförvaltningen har bidragit i arbetet med framtagandet av handlingsplanen för bostadsförsörjning i de avsnitt som avser socialförvaltningens uppdrag. Ett område är exempelvis bostäder för personer med funktionsnedsättningar samt för äldre med behov av särskilt boende.

Det är av stor vikt att Region Gotland planerar för det kommande behovet av särskilda boendeplatser för äldre och gruppboende till personer med funktionsnedsättningar. Det behöver planeras för regionägd mark som möjliggör dessa typer av bostäder utifrån de prognoser som finns framtagna i följande planer:

- ***Plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar 2025-2034***
- ***Plan för särskilt boende inom Region Gotland 2024-2033***

Av det skälet vill socialförvaltningen att det tydlig framgår i handlingsplanen för bostadsförsörjning att åtgärder vidtas för att möjliggöra mark till gruppboende samt särskilda boenden. Socialförvaltningen önskar därmed att åtgärden blir prioriterad likt den åtgärd som finns i planen avseende senior- och trygghetsboenden. Se sidan 22 åtgärd nr 5 *Möjliggöra byggande av senior- och trygghetsboenden*.

Om inte åtgärden *Möjliggöra byggande av äldreboende och boenden för personer med funktionsnedsättningar* synliggörs i planen så riskerar de grupperna få stå tillbaka för andra prioriteringar. Detta har särskilt stor bäring för att lyckas med mål nr 3 *Gotland tillgodoser behovet av bostäder för grupper med särskilda behov*.

Även åtgärd nr 8 *God planberedskap* bör vara en åtgärd för att uppnå mål nr 3. I nuvarande plan är endast följande åtgärder kopplade till mål nr 3:

6 *Markanvisningar för att uppfylla bostadsbehoven*

9 *Prioritera framtagande av markstrategi*

Därmed bör även åtgärd nr 8 (*God planberedskap*) kopplas till mål nr 3 (*Gotland tillgodoser behovet av bostäder för grupper med särskilda behov*).

Kopplingar mellan figurerna på sidan 20-21

På sidan 20 finns en figur "Vision och mål" som beskriver tre mål samt vilka åtgärder som är kopplade till respektive mål med en numrering. På sidan 21

finns en figur *Åtgärder med ansvariga aktörer* där koppling tillbaka till målnummer finns inlagd. Numreringarna mellan åtgärder och mål är inte korrekta mellan de olika figurerna. Exempelvis Mål 3 skall enligt bilden *Vision och mål* ha kopplingar till åtgärder: 5,6,7,8 och går man därefter till figuren ”*åtgärder med ansvariga aktörer*” på sidan 21 så är det endast åtgärd 6 och 9 som har koppling tillbaka till mål nr 3.

Förturer (nämns på flera platser i handlingsplanen)

I handlingsplanen finns bland annat ett förslag att utreda möjlighet att prioritera förtur till bostad för kompetensförsörjning (se 2.4.1 Behov av kompetensförsörjning samt Åtgärder sidan 21). Inom socialförvaltningen finns idag ett ansvar för att fördela sociala och medicinska förturer. Inom gruppen sociala och medicinska förturer ingår även våldsutsatta (2.3.7 Våldsutsatta sidan 14). Socialförvaltningen vill tydliggöra att redan idag kan det dröja upp till ett år innan en person kan få en förturslägenhet. Att införa ytterligare kategorier av förturer såsom exempelvis förturssystem för kompetensförsörjning/näringslivsförturer kan innebära att förturskön blir ännu längre.

Utöver det bör begreppet medicinska och sociala förturer användas enhetligt genom hela planen. I kapitel 4.4 benämns dessa förturer som ”hälso- och sociala förturer”. Det bör genomgående benämnas som medicinska och sociala förturer.

4.5 Boendelösningar för hemlösa sidan 27

Sedan arbetet med handlingsplanen genomfördes har beslut fattats att inrätta ett lågtröskelboende och driftsmedel är även beviljade. Här vill socialförvaltningen även poängtera att tio platser som föreslås inte betyder att behovet fylls utan antalet platser handlar om lämpligheten vad gäller storleken på ett lågtröskelboende och det ska ej likställas med behovet som kan vara större.

1.2 Begreppsförklaring av serviceboende sidan 4

Definitionen av en servicebostad är något missvisande då det står att en servicebostad består av flera lägenheter. Definitionen bör bytas ut till följande definition:

En servicebostad utgörs av en lägenhet i nära anslutning till en servicebas. Vid servicebasen finns tillgång till gemensamhetslokal samt personalgrupp som ger individuellt utformat stöd.

2.3.3 Seniorer, utan vårdbehov sidan 13

Sista meningen i avsnitt 2.3.3 som avser en definition av trygghetsbostäder ser ut att ha hamnat fel och bör därför tas bort från stycket.

2.3.5 Personer med funktionsnedsättningar, sidan 14

Under arbetet med framtagande av handlingsplanen har en revidering av *Plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar 2022-2031* genomförts och besluts i Socialnämnden.

Reviderad plan som även innehåller reviderad behovsprognos avseende bostäder heter ***Plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar 2025-2034***. Texten bör därför uppdateras och hänvisa till den senast reviderade planen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen daterad 2025-08-07

Yttrande Socialnämnden daterad 2025-09-17

Remiss. Handlingsplan för bostadsförsörjning

Plan för bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättningar 2025-2034, SON 2025/100

Plan för särskilt boende inom Region Gotland 2024-2033, SON 2024/348.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Kristina Pajuäär, administrativ chef SOF

Caroline Thomasson, bostadsförsörjningsstrateg RSF

Registrator-RS